

Povodí Labe, státní podnik
Víta Nejedlého 951/8
Slezské Předměstí
500 03 Hradec Králové

Vodní nádrže – zásobárna vody i pojistka proti hydrologickým extrémům

Hospodaření s vodou na vodních nádržích můžeme přirovnat k hospodaření dobře fungující rodiny. Stejně jako rodina má úspory na horší časy, vodohospodáři v nádržích vytvářejí zásoby vody, které v suchém období využijí a zmírní účinky sucha na přírodu i lidskou činnost. Stejně jako rodina má uzavřeny pojistky pro případ nenadálých událostí, vodohospodáři mají zásobní a ochranné prostory vodních nádrží, které v případě potřeby poslouží k ochraně lidských hodnot. V odborném vodohospodářském slovníku se obě tyto funkce nazývají „zvládání hydrologických extrémů“ a bez nich si dnešní svět již nedokážeme představit.

Povodně přicházejí většinou náhle – stačí silné srážky nebo rychlé tání sněhu a hladiny vodních toků zejména v horských a podhorských oblastech velmi rychle stoupají, vody je najednou víc, než se vejde do koryta řeky. Je-li na řece přehrada, zvýšené průtoky pojme a transformuje na neškodný odtok, nebo alespoň oddálí kulminaci a tím poskytne co nejdelší čas na zabezpečovací práce.

Sucho na rozdíl od povodní přichází postupně, průtoky klesají, vysychá krajina i menší toky. Snižují se hladiny podzemních vod, zaklesává a mizí voda ve studnách. Z vodárenských nádrží je i v takovém případě dodáváno potřebné množství pro výrobu pitné vody, v korytech řek pod přehradami je dotován průtok tak, aby byly zajištěny jak ekologické funkce vodního toku, tak i odběry pro zemědělství a průmysl.

V současné době je veřejností preferováno spíše zadržování vody v krajině před výstavbou velkých nádrží. Podle našeho názoru tyto dvě cesty nejsou v protikladu, nýbrž v symbióze. Je potřeba vhodnými opatřeními zadržet vodu v krajině a následně ji na vhodném místě akumulovat, aby bylo možné ji využít. Zdaleka ne všechna voda je v období nedostatku využitelná pro zásobování obyvatelstva pitnou, popřípadě užitkovou vodou. Krizové epizody nelze řešit vodními zásobami z produkčních rybníků, mělkých odstavených ramen nebo mokřadů.

V dubnu 2018 byly na základě rozhodnutí vlády zastaveny přípravné práce na budování nové vodní nádrže Pěčín v Orlických horách. Důvodem byla neprokázaná aktuální potřeba, výrazné nesouhlasy obecních zastupitelů, aktivistů, části občanů, médií a zejména nepodpora vodního díla zastupiteli Královéhradeckého kraje. Hned následující měsíce naznačily, že uložení ideje VD Pěčín „k ledu“ nebylo příliš prozíravé. S nástupem mimořádně teplého jara a léta byl velmi brzo pozorován úbytek povrchových i podzemních vod. Mnohé obce v podhůří Orlických hor se začaly potýkat s nedostatkem pitné vody, který se projevoval jak v soukromých studních, tak ve zdrojích pro obecní vodovody. Řešením by mohlo být budování veřejných vodovodů a jejich napojování na větší vodárenské soustavy, které jsou vůči výkyvům odolnější. Úkolem nás vodohospodářů je zajistit pro vodárenské soustavy dostatek surové vody.

V současné době je potřeba zajišťována ze stávajících zdrojů, je však pravděpodobné, že jejich vydatnost bude klesat a zároveň budou stoupat požadavky na množství i jakost vody. Očekáváme-li, že v polovině tohoto století stávající zdroje vody nebudou stačit, je nejvyšší čas začít hledat nové. Příprava a vybudování vodního díla je zdoluhavý proces, zkušenosti nám ukazují, že za současného stavu legislativy je to úkolem na několik desetiletí. Správu vodních toků i nádrží jsme převzali od svých předchůdců a měli bychom ji nejen udržovat, ale i rozvíjet. Od řádného hospodáře se očekává, že bude hospodařit prozíravě a vytvářet rezervy pro své následovníky, stejně jako dobře hospodařící rodiče vytváří dobrou startovní pozici pro své děti.

Vodárenská nádrž Vrchlice

Článek vyšel v Hospodářských novinách 13. 2. 2019

Hana Bendová
tisková mluvčí
bendovah@pla.cz
Tel.: 495 088 605